مدیران کل محترم صنعت، معدن وتجارت استان‌ها و جنوب کرمان

موضوع : ابلاغ دستورالعمل نرخگذاری کالا و خدمات صنفی

با سلام و احترام؛

باعنایت به تصمیمات یکصد و سی و دومین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۰۹/۲۶ هیات عالی نظارت بر سازمان‌های صنفی کشور به پیوست دستورالعمل نرخ گذاری کالاها و خدمات مصوب هیات مذکور برای بهره برداری و اقدام لازم، ارسال می‌گردد.

خواهشمند است مراتب به کمیسیون‌های نظارت و تشکل‌های صنفی تابعه استان، ابلاغ و از نتیجه اقدامات صورت گرفته این معاونت را مطلع نمایید.

سید داود موسوی

رونوشت:

جناب آقای مفتح،جانشین محترم وزیر در امور بازرگانی جهت استحضار

جناب آقای فرهیدزاده معاون محترم وزیر و رییس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولید کنندگان،برای استحضار و دستور زیرساخت ثبت اطلاعات قیمتهای مصوب کمیسیون نظارت در سامانه ۱۲۴

جناب آقای فراهانی رییس محترم اتاق اصناف ایران،برای استحضار وابلاغ به اتاقهای اصناف شهرستانها

جناب آقای مهدوی،رئیس محترم مرکز امور اصناف و بازرگانان و دبیر هیات عالی نظارت بر سازمان های صنفی کشور

80e73bbe-805c-41b6-b52c-0399b125dafe

دستورالعمل نرخ گذاری کالا و خدمات صنفی

براساس بند «ط» ماده ۵۵ قانون نظام صنفی

مصوب یکصد و سی و دومین جلسه هیات عالی

نظارت مورخ ۱۴۰۳/۰۹/۲۶

تهیه و تدوین:

معاونت توسعه بازرگانی (دبیرخانه هیات عالی نظارت) ،

با مشارکت سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولید کنندگان،اتاق اصناف

آذر ماه سال ۱۴۰۲

فهرست مطالب

عنوان	شماره صفحه
مقدمه	۱-۲
اولویت ها	۲
شاخص های تعیین اولویت گروه اول	۳
الف – گروه اول : کالاها و خدمات صنفی	۳
فهرست کالاها و خدمات صنفی با اولویت نرخ گذاری توسط کمیسیون های نظارت	۴-۵
مراحل نرخ گذاری کالا خدمات اولویت اول	۵-۶
ترکیب کمیته نرخ گذاری	۶
ب –گروه دوم : سایر کالاها و خدمات صنفی	۶
نکات ویژه	۷
چارچوب نحوه تعیین نرخ کالاها و خدمات صنفی	۸-۱۰

مقدمه:

قیمت یکی از متغیرهای مهم اقتصادی است که بسیاری از تصمیمات خرید براساس آن شکل می گیرد . به طور کلی در یک اقتصاد سالم عامل قیمت ، انعکاسی از کیفیت و ارزش کالا است و مصرف کنندگان برای کالاها و خدمات مطلوب ، با کیفیت و مورد نظر خود حاضر به پرداخت بهای آن می باشند . در اقتصاد بازار رقابتی که امروزه نظام اقتصاد جهانی به آن سوق پیدا کرده و دولت ها بیشتر به دنبال اعمال وظایف حاکمیتی از قبیل نظارت و کنترل هستند ، عمدتاً نظام عرضه و تقاضا تعیین کننده قیمت یک کالا یا خدمت می‌باشند، ولی در اقتصادی که دارای تعادل در عرضه و تقاضا نباشد یا شرایط رقابتی در آن حاکم نیست قیمت کالاها و خدمات می تواند غیر واقعی شده و نارضایتی مصرف کنندگان را در پی داشته باشد . بنابراین ضرورت دارد حاکمان و دولتمردان با اتخاذ تدابیر مناسب و استفاده از توان فنی و کارشناسی تشکل های صنفی و سازمان های غیردولتی (NGO ها) نسبت به تعیین قیمت و ایجاد تعادل در آن بازار و یا ایجاد ضوابط و چارچوب متناسب با شرایط جامعه و بازار برای نحوه قیمت گذاری برخی از کالاها و خدمات حساس و اساسی اقدام نمایند . در اقتصاد کشور ما که برخی از کالاها و خدمات دارای عرضه کمتر از تقاضا می‌باشند و به عبارت دیگر تقاضا بر عرضه پیشی می گیرد ضرورت ایجاد تعادل با افزایش تولید از یک سو و همزمان اقدامات تنظیم گری در قیمت گذاری از سوی دیگر احساس می گردد. برای برخی از کالاها و خدمات دلایل مختلف از جمله کمبود عرضه، وجود انحصارات، توجه خاص به منافع صنفی، پراکندگی نامناسب واحدهای صنفی و ... موجب می شود که برای آنها قیمت گذاری صورت گیرد . مطابق ماده ۵۱ قانون نظام صنفی« کمیسیون نظارت مکلف است نرخ کالاها و خدمات عمومی و انحصاری و کالاهای اساسی یارانه‌ای و ضروری را که هیأت‌عالی نظارت قیمت‌گذاری آن‌ها را لازم تشخیص می‌دهد براساس دستورالعمل قیمت‌گذاری آن هیأت برای مدت معین تعیین کند و به اتاق اصناف ذی‌ربط اعلام دارد. نرخ

کالاهـــا و خـــدماتی کـــه ازطـــرف مجلـــس شـــورای اســـلامی، دولـــت یـــا شـــورای اقتصـــاد تعیـــین مـــی‌شـــود، برای کمیسیون لازم‌الرعایه است.

اتـــاق اصـــناف شهرســـتان مکلـــف اســـت مراتـــب را ازطریـــق رســـانه‌های گروهـــی بـــرای اطـــلاع عمـــوم آگهـــی و از طریـــق اتحادیـــه‌ها بـــه افـــراد و واحـــدهای صـــنفی اعـــلام کنـــد. کلیـــه افـــراد و واحـــدهای صـــنفی ملـــزم به رعایت نرخ های تعیین شده از طرف کمیسیون‌نظارت هستند.»

بـــه منظـــور همـــاهنگی بیشـــتر بـــین کمیســـیون هـــای نظـــارت کشـــور در تعیـــین نـــرخ کـــالا و خـــدمات واحـــدهای صـــنفی دســـتورالعمل نـــرخ گـــذاری کـــالا و خـــدمات صـــنفی **بـــه اســـتناد بنـــد (ط) مـــاده (۵۵) قـــانون نظـــام صـــنفی شـــامل اولـــویت هـــا، مراحـــل نـــرخ گـــذاری، چـــارچوب تعیـــین نرخ و سایر موارد مرتبط بازنگری و به شرح ذیل تصویب گردید.**

اولویت‌ها :

بـــا هـــدف کـــاهش تصـــدی گـــری دولـــت و تفـــویض اختیـــارات بیشـــتر بـــه کمیســـیون هـــای نظـــارت شهرســـتان هـــا ، تشـــکل هـــای صـــنفی و غیردولتـــی و حرکـــت بـــه ســـوی بـــازار رقـــابتی ،کالاهـــا و خـــدمات صنفی به دو گـروه شـامل :

کالاهـــا و خـــدمات صـــنفی بـــا اولـــویـــت قیمـــت گـــذاری توســـط کمیســـیون هـــای نظـــارت و ســـایر کالاهـــا و خـدمات صـنفی تقسـیم بنـدی می شوند :

اولـــویت هـــا براســـاس شـــاخص هـــایی تعیـــین مـــی شـــود کـــه ضـــرورت نـــرخ گـــذاری را موجـــب مـــی گردنـــد کـــه بـــر ایـــن اســـاس اولـــویـــت کالاهـــا و خـــدمات صـــنفی بـــر اســـاس شـــاخص هـــای ذیل تعیـــین گردیده است :

شاخص های تعیین اولویت گروه اول :

- عمومیت مصرف، انحصار عرضه ، اساسی و ضروری بودن کالا یا خدمت

- میزان سهم کالا یا خدمت در سبد هزینه خانوار و تقاضای عمومی برای آن کالا یا خدمت

- میزان عرضه در مقایسه با سطح تقاضا

- مورد مصرف دهک های پایین درآمدی

-وجود بحران در عرضه و تقاضا در برخی مقاطع زمانی

- پراکندگی و توزیع نامناسب واحدهای صنفی

تبصـــره : بـرای تعیـین اولویـت نـرخ‌گـذاری کالاهـا و خـدمات صـنفی لزومـاً وجـود همـه شـاخص هـا الزامی نیست .

الف - گروه اول : کالاها و خدمات صنفی :

کالاهـا و خـدمات صـنفی دارای اوصـاف منـدرج در مـاده (۵۱) قـانون نظـام صـنفی هسـتند کـه مـورد توجـه و تقاضـای خـاص مصـرف کننـدگان مـی‌باشـند و در سـبد هزینـه خـانوار سـهم زیادی دارنـد و مصـرف کننـدگان نـاگزیر بـه تهیـه و مصـرف آن هسـتند . نـرخ گـذاری کالاهـا و خـدمات مـذکور در سراسـر کشـور الزامـی خواهـد بـود. کمیسـیونهای نظـارت مـی بـایسـت نـرخ کالاهـا و خـدمات اولـویـت دار را براسـاس دسـتورالعمل هـای تهیـه شـده توسـط سـازمان حمـایت مصـرف کننـدگان و تولیدکنندگان مورد بررسی محاسبه و تصویب قرار دهند .

تبصـــره ۱: فهرسـت کالاهـا و خـدمات صـنفی بـا اولـویت نرخگـذاری بـا توجـه بـه شـرایط بـازار توسـط هیات عـالی نظـارت اعـلام میشود.

تبصـــره ۲: هرگونـــه تغییـــر در فهرســـت کالاهـــا و خـــدمات صـــنفی ایـــن دســـتورالعمل در کـــارگروهی بـــا مســـئولیت دبیرخانـــه هیـــات عـــالی نظـــارت و بـــا عضـــویت نماینـــدگان ســـازمان حمایـــت مصـــرف کننـــدگان و تولیدکننـــدگان و اتـــاق اصـــناف ایـــران بررســـی و نتیجـــه آن جهـــت اتخـــاذ تصـــمیم بـــه هیـــات عـــالی نظـــارت ارائـــه مـــی گـــردد. پیشـــنهاد تغییـــرات توســـط هریـــک از اعضـــای کـــارگروه مـــذکور یـــا کمیسیون های نظارت مراکز استان‌ها قابل ارائه خواهد بود.

فهرست کالاها و خدمات صنفی با اولویت نرخ گذاری توسط کمیسیون های نظارت

۱. انـــواع شـــیرینی پرمصـــرف بـــا تشـــخیص کمیســـیونهای نظـــارت بـــا توجـــه بـــه شـــرایط زمـــانی از جملـــه ایام نوروز و...

۲. زولبیا و بامیه،آش و حلیم صرفاً در ماه مبارک رمضان

۳. نان حجیم، نیمه حجیم و صنعتی

۴. خدمات آرایشگران زنانه (کوتاهی مو، مرتب کردن مو اصلاح ابرو ، اصلاح صورت)

۵. خدمات آرایشگران مردانه (اصلاح سر معمولی، اصلاح سر با ماشین، اصلاح صورت)

۶. خدمات پنچرگیری و تعویض روغن

۷. خـــدمات مکـــانیکی و بـــرق اتومبیـــل ســـیار و ثابـــت (بـــرای خودروهـــای متعـــارف و مـــورد مصـــرف عموم)

۸. خدمات حمل و نقل بار و اثاثیه درون شهری و پیک موتوری

۹. خدمات خشکشویی

۱۰. خدمات قالیشویی

۱۱. حـــق کمیســـیون مشـــاورین امـــلاک (بـــا رعایـــت قـــوانین و مقـــررات بـــا همـــاهنگی دبیرخانـــه هیـــات عالی نظارت)

۱۲. خدمات اتومبیل کرایه (آژانس)

۱۳. خدمات تاسیسات ساختمان (لوله‌کشی آب و فاضلاب، لوله کشی گاز، لوله‌کشی شوفاژ و نصب و تعمیر لوازم حرارت مرکزی، نصب و تعمیر لوازم گازسوز)

۱۴. خدمات نمایشگاه‌های اتومبیل

۱۵. خدمات آموزشگاه‌های رانندگی(طبق مصوبات هیات وزیران)

۱۶. خدمات انتشار آگهی نیازمندی ها در فضای مجازی و کارمزد فروش کالا و خدمات به تشخیص هیات عالی نظارت

۱۷. توقفگاه(بجز خودروهای توقیفی)

۱۸. خدمات کافی نت و فتوکپی

تبصره: قیمت گذاری آندسته از واحدهای قالیشویی وخشکشویی که به پیشنهاد اتحادیه ذیربط،تایید اتاق اصناف وتصویب رئیس کمیسیون نظارت شهزستان ،با استفاده از فناوریهای نوین خدمات خاص ومتمایز از سایر واحدهای مشابه به مصرف کنندگان ارایه می دهند تابع فرآیند اولویت گروه دوم خواهند بود

مراحل نرخ گذاری کالا خدمات اولویت اول :

۱ -ارایه نرخ های پیشنهادی توسط اتحادیه صنف ذی ربط به اتاق اصناف شهرستان

۲- بررسی و اظهارنظر اتاق اصناف در ارتباط با نرخ های پیشنهادی اتحادیه مربوطه و ارسال مدارک و مستندات و دلایل توجیهی به کمیته نرخ گذاری شهرستان (ظرف مدت ۱۵ روز)

تبصره - در صورتی که اتاق اصناف در مهلت مقرر در خصوص نرخ های پیشنهادی اتحادیه اظهار نظر ننماید اتحادیه می‌تواند مراتب را جهت رسیدگی به کمیسیون نظارت اعلام نماید.

۳- اعلام نظر کارشناسی کمیته نرخ گذاری شهرستان در ارتباط با نرخ های پیشنهادی پس از تطبیق محاسبات پیشنهادی با الگوها و دستورالعمل‌های صادره سازمان حمایت و ارسال به کمیسیون نظارت شهرستان (ظرف مدت ۲۰ روز)

۴- بررسی نهایی نرخ های اعلامی کمیته نرخ گذاری و تصویب آن توسط کمیسیون نظارت شهرستان و ابلاغ به اتاق اصناف (ظرف مدت ۲۰ روز)

ترکیب کمیته نرخ گذاری :

کمیته نرخ گذاری در مراکز استان ها و شهرستان ها با مسئولیت رئیس یا نماینده مطلع و تام الاختیار اداره کل یا اداره صنعت، معدن و تجارت و با عضویت رئیس یا یکی از اعضای هیات رییسه اتاق اصناف شهرستان ، رئیس یا یکی از اعضای هیات مدیره اتحادیه مربوطه، رییس انجمن حمایت از حقوق مصرف کنندگان و نماینده سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان تشکیل می گردد .

تبصره ۱ : در صورت عدم تایید نرخ های پیشنهادی توسط کمیسیون نظارت، مراتب مجدداً (ظرف مدت یک هفته) در کمیته نرخ گذاری بررسی و سپس به کمیسیون نظارت جهت تصویب (ظرف مدت ۱۵ روز) عودت خواهد شد.

تبصره ۲: سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان و کمیسیون نظارت شهرستان ها و اتاق اصناف بنا به ضرورت می تواند درخواست تعیین نرخ نمایند که پس از طی مراحل نرخ گذاری و در نهایت تصویب در کمیسیون نظارت به اتاق ابلاغ تا توسط اتحادیه ذی ربط به واحدهای صنفی جهت اجراء ابلاغ گردد .

گروه دوم : سایر کالاها و خدمات صنفی:

کالاها و خدمات صنفی که در فهرست کالاها و خدمات گروه اول نباشند. قیمت این اقلام با رعایت ضوابط نحوه تعیین نرخ کالا و خدمات صنفی موضوع این دستورالعمل توسط واحدهای صنفی تعیین می گردد . بدیهی است مسئولیت عدم رعایت ضوابط مذکور بر عهده واحد صنفی خواهد بود

نکات ویژه :

۱- اجرای این دستورالعمل باید با سیاست های کلان در حوزه تنظیم بازار و قوانین مرتبط با آن و مقررات ابلاغی در شرایط خاص هماهنگ و منطبق باشد.

۲- تعیین و اعلام قیمت کلیه کالاها و خدمات می بایست با ذکر تمامی ویژگی های کالا یا خدمت به طور کامل و شفاف صورت پذیرد .

۳- با هرگونه تبانی و رفتار انحصارگرایانه در جهت تحمیل شرایط و افزایش غیرمنطقی قیمت مطابق قانون حمایت از حقوق مصرف کنندگان و سایر قوانین مرتبط برخورد لازم معمول خواهد شد .

۴- قیمت کلیه خدمات و کالاهای صنفی گروه اول این دستورالعمل توسط ادارات کل صنعت، معدن و تجارت در سامانه اعلام شده توسط سازمان حمایت، به صورت مداوم ثبت و به روز گردد .

۵- واحدهایی که بصورت زنجیره ای در چندین منطقه مبادرت به عرضه کالا یا خدمات می نمایند ، در صورتیکه کالا یا خدمت از موارد مشمول نرخگذاری توسط کمیسیون های نظارت باشند شعب هر منطقه مکلف به رعایت نرخ های تعیین شده توسط کمیسیون نظارت مرتبط می باشند و در صورتیکه کالا و خدمات مورد عرضه ، خارج از فهرست کالا و خدمات اولویت اول باشد ، شعب می توانند بر اساس سیاست های دفتر مرکزی اقدام نمایند

چارچوب نحوه تعیین نرخ کالاها و خدمات صنفی :

الف : مواد اولیه

۱- میزان مواد مصرفی برای یک واحد محصول و براساس اسناد و مدارک مستند قابل قبول است

۲- هزینه یابی مواد اولیه (بهای تمام شده مواد مصرفی) به شرح ذیل می باشد :

۱ - ۲ -در مورد موادی که دارای نرخ مصوب مراجع رسمی نرخ گذاری می باشند قیمت مواد بر اساس اسناد و مدارک مثبته و حداکثر تا قیمت مصوب محاسبه می شوند .

۲ - ۲ - اگر قیمت مصوب ندارد بررسی مواد اولیه طبق فاکتورهای خرید و مقایسه آن با نرخ متعارف بازار و سایر مدارک مستند قابل قبول می باشد .

۳ - ۲ -اگر رعایت هیچکدام از موارد ۱ و ۲ امکان پذیر نباشد اطلاعات مورد نیاز از اتحادیه ها یا واحد های مشابه و نظر معتمدین صنفی و سایر منابع در اختیار اخذ و پس از بررسی کارشناسی مد نظر قرار گیرد .

۴ – ۲- قیمت تمام شده هر یک از موارد محاسبه و جمع هزینه مواد اولیه با احتساب ضایعات متعارف محاسبه می شود .

۳- در کلیه روش های فوق چنانچه مواد، قطعات و لوازم توسط واحد های صنفی وارد شود، نحوه محاسبه قیمت مواد اولیه نیز برابر ضوابط قیمت گذاری کالا های وارداتی بدون اعمال سود و هزینه های مالی محاسبه می گردد.

ب : حقوق دستمزد

مبنای احتساب هزینه های حقوق و دستمزد در واحد صنفی مطابق با اسناد و مدارک مثبته و حداکثر تا سقف میزان دستمزد تعیین شده توسط مراجع قانونی ذیربط می باشد

ج : هزینه های سربار و سایر هزینه ها:

ج - ۱ – هزینه استهلاک تجهیزات:

استهلاک در این بخش بر اساس قانون مالیاتهای مستقیم برای تجهیزات و ماشین آلات و ابزار با عمر مفید بیشتر از یکسال مورد محاسبه قرار می گیرد .

ج - ۲ - هزینه ساختمان (اجاره ، ارزش اجاری یا استهلاک ساختمان)

در این خصوص بر اساس بررسی های میدانی و مطابق با نظر کارشناسی مبنی بر اینکه تعدد واحدهای اجاره ای با ملکی به چه نسبتی می باشد می بایست مبنای محاسبه نیز بر این اساس تعیین گردد . چنانچه سهم یکی از این موارد بیش از ۷۰ درصد باشد مبنای محاسبه قرار می گیرد در غیر این صورت به صورت میانگین دو روش (استهلاک و ارزش اجاری) محاسبه می گردد .

تبصره : بیشترین پراکندگی واحد صنفی مورد نظر در هر منطقه مبنای محاسبه کارشناسی می باشد .

ج - ۳ – سایر هزینه ها :

این قبیل هزینه ها شامل آب، برق، سوخت، عوارض، تعمیرات و ... با ارائه مدارک و مستندات در محاسبات قابل اعمال می باشد .

تبصره : مالیات از منظر ضوابط قیمت گذاری جزء هزینه های واحد محسوب نمی گردد .

د- هزینه مالی :

محاسبه این هزینه بر اساس اسناد و مدارک مثبته ارائه شده و حداکثر تا سقف ۱۲ ٪ هزینه های پرسنلی برای خدمات و۱۲ ٪ هزینه مواد اولیه مصرفی برای تولید منظور می گردد .

ه – سایر درآمدهای عملیاتی :

این درآمدها از قبیل درآمد حاصل از فروش ضایعات، فروش مواد اولیه، سود سرمایه گذاری و ... از جمع هزینه ها و بهای تمام شده واحد کسر می گردد .

و – سود

به کلیه هزینه های فوق به جزء هزینه های مالی و پس از اعمال تاثیرات درآمدهای عملیاتی ۱۵٪ سود تعلق می گیرد وهیات عالی نظارت می تواند حسب تشخیص ، میزان سود را برای کالا یا خدمات صنفی مشخصی تا ۵٪ افزایش یا کاهش دهد.

تبصره : در مواردی که در ارائه کالا یا خدمات صنفی بین مناطق مختلف شهر تفاوت محسوسی از لحاظ کیفیت و هزینه ها وجود دارد کمیسیون نظارت می تواند نسبت به اعلام نرخ های متفاوت برای مناطق مختلف اقدام نماید .

- واحدهایی می بایست به عنوان نمونه محاسبات در نظر گرفته شوند که از نظر تولید کالا یا ارائه خدمات بیانگر حد وسط صنف مورد نظر باشند و هزینه های همان واحد ها به عنوان هزینه محاسبه می شوند .

- در مواردی که تولید واقعی کمتر از ۷۰ درصد ظرفیت اسمی یا بالاترین مقدار قابل حصول باشد ۷۰ درصد ظرفیت اسمی به عنوان مبنای محاسبه برای تمامی هزینه ها غیر از مواد و دستمزد مستقیم خواهد بود .

- در مواردی که بین نرخ های مصوب در مراجع ذیربط مطابق این دستورالعمل در زمینه کالاهای مشابه در بین واحدهای صنفی اختلاف وجود داشته باشد موضوع در کمیسیون نظارت مطرح کمیسیون مزبور اتخاذ تصمیم می نماید .